

1. Vezetői összefoglaló

1.1 A Helyi Vidékfejlesztési Stratégia jövőképe

A vidékünkön élők életminőségének javítása, az itt gazdálkodók, vállalkozók esélyeinek, a jólét alapjainak megteremtése, új, fenntartható jövedelemszerzési lehetőségek teremtése, a munkalehetőségek körülményeinek javítása, munkahelyteremtés, munkahelyek megőrzése. Az együttműködési készség növelése és a helyi társadalom szervezettségének javítása, életképes vidéki közösségek kialakítása, illetve támogatása. A célok elérése érdekében a gazdaságfejlesztés, a humán erőforrások fejlesztése, a környezetvédelem, a környezetbarát energiamegoldások és a turizmus terén szorgalmazzuk és támogatunk fejlesztéseket.

1.2 Főbb célkitűzések

Alapvető cél a munkahelyek teremtése, megtartása, helyi közösségek megújítása, közösségi programok, nemzetközi együttműködések kialakítása. A társadalmi tőke erősítése korszerű ismeretek közvetítése segítségével, oktatás-képzés vonatkozásában. Az akciócsoport a fejlesztési stratégián belül kiemelt figyelmet szentel az örökségvédelmi, falufejlesztési, gazdaságfejlesztési, helyi hagyományokra épülő közösségmegújítást célzó intézkedés csoportokra, amelyek a térség fenntartható fejlődése szempontjából megkerülhetetlenek. A térség gazdasági környezetének fejlesztése progresszív módon segíti elő a térség vállalkozásainak versenyképesség megőrzését. A gazdaság, turizmusfejlesztési célok elérésére irányuló intézkedések érvényesülése jelentős mértékben fejleszteni fogja a térség mezőgazdasági, turisztikai, építőipari, kereskedelmi, szolgáltatási és egyéb vállalkozásainak eszköz infrastrukturális ellátottságát, illetve a térségi vállalkozási környezetet. Hosszabb távon várható eredmény a minőségvédett gasztronómiai, borászati, kézműves helyi termékek iránti belföldi-, és uniós kereslet növekedése.

A gazdaságfejlesztési célokat szolgáló intézkedések primer hatása a térség kedvezőbb vállalkozási környezetének megteremtésében, a vállalkozások infrastrukturális felszereltségének javulásában mérhető le. A stratégia céljainak teljesülése várhatóan eredményezi a térségre jellemző helyi mezőgazdasági termékek, helyi feldolgozóipari termékek iránti kereslet növekedését, a foglalkoztatási helyzet javulását a mezőgazdaságban és a feldolgozóiparban. A közösségi infrastruktúrafejlesztések hatásaiként fejlődhetnek a térség előnyös turisztikai tulajdonságaira jellemző turizmusformák, a szálláshely-szolgáltatás és a kiskereskedelem.

A program oktatási, képzési céljainak teljesülésével kedvezően változhat a térség munkavállalóinak tudás- és szakirányú kompetencia szintje, a szolgáltatási szektorban ugyanúgy, mint a vállalkozások körében. Javulhat a vállalkozások együttműködési opciója, erősödhetnek a helyi hagyományteremtő és hagyományvédő közösségek. Jelentősen növekszik a szervezett szabadidős programok gyakorisága, kedvezően módosul ezek területi és időbeni kiterjedése.

Előrelépések tehetők az esélyegyenlőség megteremtésének kiterjesztése felé, akár a térségben élő, nem számottevő mértékű etnikai kisebbség társadalmi integrációjának irányába, akár a fogyatékkal élők, halmozottan sérült, hátrányos helyzetű társadalmi rétegek és csoportok vonatkozásában, beleértve az időseket, a nagycsaládosokat.

1.3 A Helyi Vidékfejlesztési Stratégia felülvizsgálatának célja

A Helyi Vidékfejlesztési Stratégia felülvizsgálatának a célja a dokumentum érthetőbb, egyszerűbb formában történő megjelenítése, bemutathatóvá tétele, az első változat előrehaladott végrehajtása során elért eredmények során kialakult változások összegzése. Szükséges az intézkedések átfogalmazása, újakkal való kiegészítése figyelembe véve a jelenlegi helyi igényeket. Fontos a források elosztásának átgondolása, módosítása, melyek hozzájárulnak a vidék sajátosságainak fejlesztéshez, valamint elősegítik a LEADER és egyéb források hatékony felhasználását. Szükségszerű a Helyi Vidékfejlesztési Stratégia felülvizsgálata a főbb célokra és intézkedésekre vonatkozóan, hogy valóban a LEADER Helyi Akciócsoport által lefedett térség változó fejlesztési igényeit tükrözze.

1.3 a Helyi Vidékfejlesztési Stratégia felülvizsgálat során alkalmazott nyilvánossági intézkedések, résztvevők

A Zalai Dombháaktól a Vulkánok Völgyéig Egyesület Közgyűlése 2011. február 18-i ülésén elfogadta a Tervező csoport tagságát 12 fővel.

A Tervező csoport 3 ülésen megalkotta a HVS felülvizsgálat folyamat első szakaszának az anyagát, beterjesztette HACS jóváhagyásra a Közgyűlésnek.

A Közgyűlés és a Tervező csoport ülései mind nyilvánosak, az egyesület honlapján megjelenésre kerültek a meghívók (www.zdvv.hu).

A HVS átalakításáról a hirdetmény és a projektgyűjtő adatlapok megjelenítésre kerültek az Egyesület honlapján és a települések önkormányzati hirdetőtábláin és hirdetési felületein.

Az első szakasz 2 közgyűlést, 2 fórumot és 3 Tervezői csoport ülést tartottunk.

Számos telefonon egyeztetés történt a felülvizsgálattal kapcsolatosan. Az egyesülethez a beérkezett projektötletek száma:

Megoszlása:

2. Helyzetelemzés

2.1 A Leader Helyi Akciócsoport által lefedett terület ismertetése

A Zalai Dombháaktól a Vulkánok Völgyéig Egyesület területe 44 települést foglal magába, a Tapolcai kistérség településeiből 29-et és a keszthelyi kistérség településeiből 15-öt. A települések közül 3 város. A 240/2006. (XI.30) Kormány rendelet szerint hátrányos települések az akciócsoport területén a következők: Balatonhenye, Bókaháza, Esztergályhorváti, Gétye, Mindszentkállya, Szentbékállya és Vindornyalak.

A térség lakossága 32,523 fő, a városokban élő lakosok száma 3,603 fő. (külterületekkel együtt). A három legnépesebb település Gyenesdiás (3758 fő), Vonyarcvashegy (2345 fő), Badacsonytomaj (2150 fő).

A térségre a legjellemzőbb tevékenység a turisztika, a szőlészet és borászat.

A Balaton-parti települések népességmegtartó ereje jó, a lakosság száma enyhe növekedést mutat. A háttértelepülések rurális térségre jellemző problémákkal küzdenek, a falvakban folyamatosan öregszik a népesség. A képzetesebb emberek sajnálatosan nagyobb számban hagyják el a háttértelepüléseket.

Célként fogalmazódik meg a települések lakosság megtartó erejének helyreállítása, életminőségének, egészségi állapotának és gazdasági helyzetének javítása, mint a települések fenntarthatóságának, a megmaradásnak és a jövő egyik legfontosabb zálogai. Az elmúlt időszakban számos település az ott élők életminőség javítása érdekében településközpontot,

játszóteret, központi tereket fejlesztett, valamint az épített örökség megóvására is jelentős hangsúlyt fektetett.

Térségünk egy része társadalmi, gazdasági lehetőségeinek szempontjából, életminőségének és egészségállapotának javítása szempontjából enyhén elmaradott. A Balaton-parti települések kivételével a térségre hagyományosan jellemző a mezőgazdasági termelés, a Tapolcai térségben főleg a szőlészet-borászat (kiemelten a hagyományos szőlőművelés). A földek többnyire természetvédelmi szempontból érzékenyek, kisméretűek és többnyire az idősök foglalkoznak vele, jó részükön még ma is jellemző a szántóföldi növénytermesztés. Szinte minden településhez tartozik zártkert, szőlőhegyek és gyümölcsösök, több évszázados szőlőtermesztési- és borászati tradíciókkal rendelkezünk. Nem ritkák a római kor 2000 éves emlékei sem, és feltehetőleg már a kelták is termesztettek itt szőlőt. Jellemző a kisméretű borászatok működése, de több nagy szőlőfeldolgozó és palackozó üzem is létesült.

Az elmúlt évtizedekben sem tudott térségen belül olyan gazdasági erőcentrum kialakulni, amely vonzaná belülről vagy kívülről a munkavállalókat. A foglalkoztatás aránya 60%-os az aktív korú népességre vetítve, ami kedvezőtlen. A foglalkoztatottak nagy része a szezonális szolgáltató szektorban dolgozik, ebből kifolyólag megfelelő gyakorlattal, tapasztalattal nem tud rendelkezni. A Kis-Balatonon a vízborított, fokozottan védett belső területek csak szakmai céllal, kísérettel, külön engedéllyel látogathatók. Erőforrásaink az élővizek (Balaton, Kis-Balaton), a Keszthelyi hegység, a Zala-völgye és a Zalai Dombhát üde színterületei, a Balaton-felvidék egyedülálló természeti kincsei, az ezeken alapuló gazdasági és turisztikai tevékenységek, szolgáltatások, s az ezekre épülő vállalkozói szektor. A "táj" hangsúlya indokolt, mint értékőrző, fő vonzerő (Európában egyedülálló) és egyben gazdasági hajtóerő, de egyes fejlesztések tudatos korlátja is. Erősségeinket a turizmus többirányú (örökségturizmus, környezettudatos turizmus, gyógy turizmus stb.) fejlesztéséhez jó alapot teremtő történelmi-, és kulturális hagyományok, adottságok gazdagsága, ökoturizmus, természetturizmus a domborzati sokszínűség (geológiai érdekességek, jelentős gyógy- és termálfelvezetők, ásványvízkincs), helyi identitástudat, közösségi szellem, az aktív civil szféra jelentik. A térség nagy része a Balaton-felvidéki Nemzeti Park területén található, ami bizonyos esetekben fejlesztéseket befolyásoló tényező, ugyanakkor egyfajta garancia a természeti értékek megőrzésére.

A térség környezeti állapota:

A helyi akciócsoport által lehatárolt tájegység életföldrajzi, és természetföldrajzi szempontból kiemelkedő értékű. A térség természet földrajzilag nézve a Balatont, Keszthelyi-hegységet, Kis-Balatont, Tapolcai-medencét és a Káli medencét foglalja magába. A Balaton-part nyüzsgése aktív élete mellett a háttértelepüléseken a csendes, nyugodt pihenésre alkalmas táj meghatározó vonzerőt jelent. Térségünk területén változatos a domborzat.

Gazdag a terület természetes felszíni- és felszín alatti vizekben (Balaton, Kis-Balaton, Zala folyó, források, karsztvizek, patakok). A táji adottságok változatossága magával hozza a klíma, és a talajok változatosságát is. Sokféle köztani felépítéssel találkozhatunk: a Keszthelyi-hegység nyúlványai, a zalai dombhátak, a tanúhegyek (Badacsony, Szent György-hegy, Csobánc) és a Káli-medence kötengerei. A területen a szőlőtermesztéstől, a szántóföldi- és kertészeti növénytermesztésen át, a gyógynövénytermesztés, és az intenzív és az extenzív állattenyésztés is megtalálható.

A háttértelepülések fejlesztési lehetőségét a csodálatos táji környezetre, hagyományokra és az épített örökségre alapuló falusi turizmus, gyógy- és fűszernövény termesztés jelentheti, figyelembe véve a fenntartható fejlődés elveit.

A táj és környezet frekventált turisztikai cél és pihenő terület. Természeti értékeinek hosszú távú megőrzése indokolja az átfogó környezetbarát hulladék és szennyvízkezelési-koncepciók kidolgozását olyan területekre is, melyek nem tartoznak szervesen a térség településeihez.

A kistérség falvaira az aprófalvas településszerkezet a jellemző. A települések közül számos gazdasági nehézséggel küzd, kevés a munkahelyek száma, gondot okoz a közlekedés helyi kérdéseinek megoldása, csak összefogással tarthatók fenn az oktatási intézmények. Jellemző a falvakból a városi munkahelyekre történő ingázás, illetve a szezonális munkavégzés.

A Káli-medencére jellemző a csodálatos táji környezet, mediterrán mikroklíma, aprófalvas település szerkezet. A 60-70-es évek elnéptelenedése után a térséget felfedezte a művész- és alkotóvilág és részben a környezetkímélő mezőgazdasági módszerek felkarolása, mely állandó és szezonális betelepülést is jelentett. A hagyományos építészeti stílus megőrzése a térségre itt a legjellemzőbb.

A Kis-Balaton nemzetközi viszonylatban is kiemelkedő, a Ramsari Egyezmény hatálya alá tartozó, vizes élőhely. Jelentős létszámú védett kételtű, hulló, hal, madár, és emlősállat élőhelye. Nádrengetegei, a nyílt víztükrökkel, mocsárrétekkel, magas-sásosokkal, zombéksásosokkal, fűz- és égerligetekkel, bokorfüzesekkel botanikai ritkaságnak számítanak. A Föld természetes élőhelyei közül a vizes-nedves területek fogatkozása természetvédelmi szempontból fenyegető jelenség.

A jelenleg futó Balaton vízminőségére vigyázó, környezet- és árvízvédelmi „Kis-Balaton Projekt” európai uniós pályázat, mely a Nyugat-dunántúli Vízügyi Igazgatóság, a Balaton-felvidéki Nemzeti Park és a Vízügyi és Környezetvédelmi Központi Igazgatóság gondozásában nyert megvalósítást. A program beruházásai hozzájárulhatnak a Balaton jó vízminőségének hosszú távú fenntartásához.

Demográfiai helyzet:

A 34 ezer állandó lakosú keszthelyi kistérség (Keszthely várossal) népsűrűsége 99 fő/km², ami egy kicsit alacsonyabb az országos átlagnál. A térséget sok szempontból el lehetne különíteni Balaton parti településekre és a tótól távolabb eső településekre. A Balaton partiak közül Gyenesdiás, Vonyarcvashegy, Balatongyörök lakosság száma folyamatosan növekszik, bár nem a természetes szaporodás növekvő tendenciái nyomán, hanem a pozitív migrációs folyamatoknak köszönhetően. Keszthely és a háttérfalvak lakosságára az elöregedés jellemző, mert a fiatalok a munka vagy a szélesebb körű szolgáltatási lehetőségek miatt elköltöznek a nagyobb településekre.

Megállapítható, hogy a tapolcai kistérség népességszámának alakulásában a korábbi tartós csökkenést egy stagnáló szakasz váltotta fel. A korösszetételben történt változások – már középtávon is - a népesség jelentős csökkenését és elöregedését vetítik elő. A térség településszerkezete miatt néhány település működése, funkciója, perspektívája kiemelt figyelmet igényel. A 33-ból, 25 település népessége nem éri el az 1000 főt, közülük 19 községé még az 500 főt sem. Hosszabb távon a gazdasági fejlődés egyik gátjává válhat a megfelelően képzett munkaerő hiánya.

A szellemi foglalkoztatottak száma ötöde a fizikai munkásokénak. A munkanélküliség problémája az általános iskolai és szakmunkás végzettséggel rendelkező 50 év feletti korosztályt sújtja a leginkább. E korcsoporton belül magas a vendéglátóiparban végzettség aránya, akik a turisztikai főszezonon kívül alig tudnak elhelyezkedni. A kisgyermekes anyák és az építőiparban dolgozók is fokozottan érintettek a munkanélküliség területén.

A háttértelepüléseken magasabb a mezőgazdaságból élők aránya, de a falusi turizmus növekvő népszerűsége itt is új lehetőségeket nyithat.

Éves szinten a munkanélküliség aránya az országos átlagnak megfelelő.

Tapolcai Kistérség népességének alakulása (fő)

Település	2006	2007	2008	2009	2010
1. Ábrahámhegy	468	474	475	440	456
2. Badacsonytomaj	2262	2233	2220	2178	2150
3. Badacsonytördemic	861	843	850	834	841
4. Balatonederics	1096	1084	1064	1053	1048
5. Balatonhenye	125	124	125	124	113
6. Balatonrendes	125	125	134	119	120
7. Gyulakeszi	722	741	748	732	722
8. Hegyesd	159	157	155	164	153
9. Hegymagas	232	246	244	243	255
11. Káptalantóti	438	444	439	436	428
12. Kékkút	81	103	88	86	89
13. Kisapáti	385	388	381	372	364
14. Kövágóörs	896	865	862	828	812
15. Köveskál	434	417	408	384	380
16. Lesencefalu	314	313	306	309	314
17. Lesenceistvánd	992	1006	972	960	974
18. Lesencetomaj	1149	1127	1120	1102	1103
19. Mindszentkál	320	318	311	312	294
20. Nemesgulács	1029	1023	1000	998	979
21. Nemesvita	372	381	364	356	355
22. Raposka	256	254	251	233	232
23. Révfülöp	1168	1157	1141	1127	1113
24. Salföld	54	54	49	50	44
25. Sáska	306	305	292	269	264
26. Szentbékkál	236	230	207	193	194
27. Szigliget	883	875	875	857	854
28. Tapolca	17063	16732	16513	16211	16035
29. Uzsa	362	354	335	323	321
30. Zalahaláp	1229	1261	1272	1285	1273
Népesség összesen:	34017	33634	33201	32578	32280

Keszthelyi Kistérség népességének alakulása (fő)

Kivétel: Szentgyörgyvár

Település	2006	2007	2008	2009	2010
1. Balatongyörök	951	973	1012	999	1074
2. Bókaháza	323	314	313	313	323
3. Esztergályhorváti	449	462	451	462	437
4. Gétye	117	115	123	117	122
5. Gyenesdiás	3249	3384	3426	3478	3624
6. Karmacs	816	813	781	769	777
7. Keszthely	21367	21289	21201	21100	21053
8. Vállus	141	134	129	131	131
9. Várvolgy	1114	1110	1095	1083	1052
10. Vindornyafok	147	143	135	127	134
11. Vindornyalak	93	89	83	83	85
12. Vonyarcvashegy	2062	2088	2139	2192	2260
13. Zalaapáti	1658	1631	1635	1653	1665
14. Zalaszentlélek	1029	1007	976	972	988
15. Zalavár	903	916	917	923	932
Népesség összesen:	34419	34468	34416	34402	34657

Munkanélküliségi helyzet alakulása 2006-2008 Tapolcai Kistérség

Év	Összes népesség	Regisztrált munkanélküliek megoszlása nemenként		Összes munkanélküli	% -os arány
		Férfi	Nő		
2006	34017	583	660	1243	3,65
2007	33634	623	797	1420	4,22
2008	33201	729	783	1512	4,55

Munkanélküliségi helyzet alakulása 2006-2008 Keszthelyi kistérség (kivétel: Szentgyörgyvár)

Év	Összes népesség	Regisztrált munkanélküliek megoszlása nemenként		Összes munkanélküli	% -os arány
		Férfi	Nő		
2006	34419	731	675	1406	4,08
2007	34468	750	733	1483	4,3
2008	34416	818	688	1506	4,38

Gazdasági helyzet

Térség falvaira az aprófalvas településszerkezet a jellemző. A térség számos gazdasági nehézséggel küzd, kevés a munkahelyek száma és nagy, megoldatlan probléma a szezonális is. Gondot okoz a közlekedés helyi kérdéseinek javítása, jellemző a falvakból a városi munkahelyekre történő ingázás.

A multinacionális kereskedelmi láncok megjelenése nagymértékben csökkentette a helyi kiskereskedelmet folytató vállalkozások és helyi termelők számát, mely a fizetőképes keresletet jelentő munkahelyek és az adóbevételek tekintetében is jelentős csökkenést eredményez.

A mezőgazdaságban és az erdőgazdálkodásban átlagosan 4 %, az iparban 28 %, a szolgáltatóiparban több mint 40 % a foglalkoztatottak aránya az összefoglalkoztatottakon belül.

Az elmúlt években fokozatosan csökkent az eltartottak aránya, viszont nőtt a munkanélküliek és az inaktív keresők aránya. A bejelentett új álláshelyek száma 1997-98-ban érte el a legnagyobb értéket, 2004-ig folyamatosan csökkent, majd enyhe emelkedést mutat napjainkig. Mindezek háttérében többek között az áll, hogy nem történtek jelentős munkahelyeket növelő beruházások, illetve nem voltak meghatározó leépítések sem.

A térség 10 legnagyobb foglalkoztató vállalkozása közül a legnagyobbak a számítógép, készülék gyártása, fűrészáru gyártás, erdőgazdálkodási szolgáltatás, szállodai szolgáltatás, szigetelés, a gyümölcs és fűszernövény termelése főtevékenységgel foglalkozik, de a foglalkoztatottak száma egyiknél sem éri el az 500 főt.

A vállalkozói szférában dolgozó lakosság zöme családi mikrovállalkozások keretében, illetve egyéni vállalkozóként vagy őstermelőként tevékenykedik. Sajnos a munkahelyteremtő nagyobb befektetések zömében elkerülték ezt a vidéket a megfelelő közlekedési infrastruktúra hiánya (egy illetve két számjegyű közlekedési utak, villamosított vasútvonalak) miatt. A térség gazdasági életének alapja a turizmus és a kapcsolódó szolgáltatások, amelyek viszont nagyrészt csak szezonálisan kínálnak munkalehetőséget a lakosság számára.

A Balaton és a Kis-Balaton közelsége, a természetvédelmi területek megóvása, az élővizek tisztasága, a hőforrásokban és gyógyvizekben való gazdagság, az adottságoknak megfelelő területfejlesztés irányába mozdította el a térség fejlődését. Így kerültek a fejlesztési törekvések középpontjába a minőségi turizmus és a szezon hosszabbító ökoturisztikai fejlesztések. Vannak pincetulajdonosok, akik hálózatszerű együttműködésben is gondolkodnak, dolgoznak.

A mezőgazdaságra jellemző a szántóföldi növénytermesztés, a szőlőtermesztés a gabonafélék és a takarmánynövények termesztése, az állattartást tekintve pedig hangsúlyos az őshonos állatfajták rideg tartása. A térségben szinte minden településhez tartoznak zártkertek, szőlőhegyek és gyümölcsösök; az itt élő gazdák több évszázados szőlőtermesztési és bortermelési hagyománnyal rendelkeznek. Az állattenyésztésben még a közelmúltban is nagy szerepet játszott a tej- és húshasznú tehének tartása, de ez ma már kevésbé jellemző. A háttértelepüléseken magasabb a mezőgazdaságból élők aránya.

Ezeken a területeken a szántóföldi növénytermesztés, szőlő- és gyümölcsstermesztés egyaránt jelen van, bár gyakran ez csak jövedelem kiegészítést szolgál.

Hiányoznak azok a komplex környezeti, gazdasági, infrastrukturális és humán erőforrás-fejlesztési irányok, javaslatok is, melyek megvalósítása segítené, hogy a Balaton hosszú távon is az ország második legjelentősebb, a magyar polgárok körében kedvelt turisztikai célpontja maradjon, egyben megerősíthesse pozícióit a nemzetközi turizmusban, melynek révén a gazdaság erősítése és az emberek megélhetése jobban biztosítható. Térségünkben is fontos a fenntartható fejlődés integrált modellben történő alkalmazása.

Társadalmi környezet

A civil szektor nélkülözhetetlen szerepet tölt be a közszolgáltatások ellátásában, a társadalmi rétegek és különböző lakossági csoportok esélyegyenlőségének és érdekvédelmének biztosításában, a társadalmi szolidaritás megerősítésében, az életminőség elemeinek biztosításában, a közéleti értékek fejlesztésében, a demokrácia kiteljesítésében. Céljaikat szélesebb körű nyilvános szerepléssel próbálják megvalósítani.

A parttól való távolság erőteljesen differenciálja a szervezetek számát, a legtöbb alapítvány, egyesület működési területe közvetlenül a vízparti településekre koncentrálódik, amely eredmények magyarázataként a partközeli infrastruktúra fejlettebb mivolta, a könnyebb megközelíthetőség, a magasabb településsűrűség szolgálhat. Az egyesületeken kívül majd minden településen van kulturális és szociális feladatokat ellátó személy is. Az 1000 lakosra vetített szervezetek száma a HACS területén 10.03. A térségben a kisebbségek közül a roma és a német kisebbség száma a jelentősebb.

A gyógy- és termásvizek, a természeti és egyéb értékek vonzzák a letelepülni szándékozó külföldi állampolgárokat, elsősorban a nyugdíjasokat.

A térség méltán büszke a jelentős múlttal rendelkező egyetemére Keszthelyen (Pannon Egyetem Georgikon Kar).

A térség oktatási intézményei elégségesen felkészültek arra, hogy ellássák a felsőfokú szakemberképzés igényeit, hogy kiszolgálják a térség és vonzókörébe felmerülő igényeket az oktatás számos területén. Az oktatási intézmények száma elegendő, munkahelyteremtéssel kapcsolatos oktatást folytatni is képesek. Ami sok szinten hiányzik, az viszont az oktatást a gazdasággal összekötő szükséges gazdasági és társadalmi láncszemek.

2.2 A LEADER Helyi Akciócsoport és a helyi partnerség

A HVS tervezésekor és végrehajtása során a Akciócsoportunk szoros együttműködést valósít meg a közösségépítő tevékenységével és a HVS megvalósításában részt vevő stratégiai partnerekkel egyetértésben. A partnerségben fontos szerepet játszik a HVS-ben megfogalmazott célkitűzések.

Az Egyesület és az alább felsorolt partnerek közös célkitűzései:

- A vidéken élők életminőségének a javítása
- A jólét alapjainak megteremtése,
- Új, fenntartható jövedelemszerzései lehetőségek megteremtése.,
- A munkalehetőségek körülményeinek javítása,
- Munkahelyteremtés, munkahelyek megőrzése a vidéki térségünkben
- Az együttműködési készség növelése a helyi társadalmi szervekkel való kapcsolat javítása,
- Életképes vidéki közösségek kialakulásának segítse, támogatása.

Ezen célok elérésében fontos partnereink a következők:

- Keszthely és Környéke Kistérségi Többcélú Társulás és a Tapolca és Környéke Kistérségi Többcélú Társulás
Az Akciócsoport folyamatos, napi szintű kapcsolatban van a területünkön megtalálható két Kistérségi Többcélú Társulással. A szoros kapocs leginkább a területfejlesztés területén nyilvánul meg.
- Közép-Dunántúli Régió Helyi Akciócsoportjai

CÉL: Közös véleményezések összeállítása egyes Irányító Hatóság (Minisztérium) által meghatározott feladatok ellátása érdekében régiós szinten.

- Mezőgazdasági és Vidékfejlesztési Hivatal által a 2009 őszén megtörtént Delegálási szerződés alapján

CÉL: Az MVH-val kötött delegálási feladatok ellátása az Új Magyarország Vidékfejlesztési Program III. tengely, illetve a IV. tengely (Leader) pályázatok tekintetében. A feladatok a következők: kérelmek rögzítése, A1, A2, A3-as pályázatkezelése.

- Gyakorlat és együttműködés Egyetemekkel:
 - Budapest Corvinus Egyetem
 - Nyugat-Magyarországi Egyetem
 - Pannon Egyetem Georgikon Kar

- Zalaszentőrségi Község Önkormányzata - IKSZT

CÉL: a lakosság és a vállalkozások információhoz való jutásának elősegítése

- Többi KDR HACS-csal - Agenda Natura Print Hungary Kft közreműködésével

CÉL: közös megjelenést biztosító installációs anyag a Közép-dunántúli Régió Leader HACS-ainak közös megjelenítése érdekében

- Mezőföld Helyi Közösségi Egyesület

CÉL: az ÚMVP III. és IV. tengelyének végrehajtásának folyamatában szerzett tapasztalatok megosztása, jó gyakorlatok megismerése egymás területén. A HVS megvalósításához és végrehajtásához szükséges minél több információ megszerzése. Fontos célja továbbá az alternatív energia felhasználási lehetőségeinek minél szélesebb körű feltérképezése és az ehhez kapcsolódó pályázatok segítése.

2.3 A Leader megvalósítás során elért eredmények áttekintése

A Zalai Dombháttól a Vulkánok Völgyéig Egyesület 4 fő fejlesztési prioritás állapított meg:

1. Táj- és épített környezet védelme, rehabilitációja, fenntartása
2. Helyi közösségek összekovácsolása, humán erőforrás-fejlesztés, integrált térségi marketing
3. A vidéki életmódhoz kapcsolódó lehetőségek fejlesztése
4. Helyi termékek előállítása és a jövedelemszerző képesség növelése

EMVA Új Magyarország Vidékfejlesztési Program III-as tengely:

A táj- és épített környezet védelme, rehabilitációja, fenntartása intézkedésen belül az „épített örökségek védelme, megújítása, funkcióbővítése, örökségturizmus, látványturizmus” jogcímmel a HVS alapján 6 nyertes kérelem érkezett. Ezzel a településkép javítása, kulturális, vallási és művészeti funkciókat betöltő védett épületek és építmények, az örökséghelyszínek újultak meg. Az épített örökségek védelmének, megújításának, funkcióbővítésének a megvalósulásakor nemcsak az idegenforgalom lendül fel, hanem az itt élők közérzete is javul.

A faluszépzés (virágosítás, fásítás), járdák-, utak felújítása, rendbetétele, zöldterület növelése intézkedésben 9 db pályázat nyert. Az akciócsoport területén sok épület felújításra, rekonstrukcióra szorult. Szükséges az új funkciók kialakítása, a helyi erőforrások kihasználása, illetve bevonása a turizmusba, továbbá a felújított intézmények, épületek programokkal való feltöltése az itt élők és a turisták számára.

A helyi közösségek összekovácsolása, humán erőforrás-fejlesztés, integrált térségi marketing célkitűzésben a „közösségi terek kialakítása, korszerűsítése, funkciókkal, programokkal megtöltése” intézkedésnél az épületek korszerűsítésével, illetve infrastrukturális fejlesztésével javult a települési öszkép, az itt lakók életminősége. Lehetőség nyílt az IKSZT által nem érintett közösségi terek használatba vételére, ahol különböző kulturális és szabadidős

programokkal színesíthetik a mindennapjaikat, mellyel erősödnek a nemzetközi kapcsolatok, valamint javulnak a foglalkoztatási lehetőségek.

A vidéki életmódhoz kapcsolódó lehetőségek fejlesztése intézkedés alatt meghirdetett „Az ökoturizmus és aktív turizmus (kerékpár, lovas-, bakancsos-, vízi turizmus, stb.) kiépítés feltételeinek és fenntartásának biztosítása” célterületben a szálláshely fejlesztések, korszerűsítések, illetve a vidéki vendégfogadás feltételeinek javításával természeti értékek feltárása, látogathatóvá tétele, túraútvonalak, tanösvények feltérképezése és kialakítása, valósultak meg. A térségben koncentrálódó belföldi és nemzetközi aktív-, és ökoturizmus minőségi feltételének, követelményeinek javulása, fenntartható turisztikai fejlődés lehetőségének biztosítása vált lehetővé. A turizmus felébresztésével és fellendítésével nő a vendégéjszakák, illetve a munkalehetőségek száma nő, ezáltal növekszik a térségi bevétel.

A vidéki vendégfogadás, szálláshelyek bővítése, minőségi szolgáltatások biztosítása intézkedéshez “a minőségi magán szálláshelyek felújítása, bővítése, új szálláslehetőségek kialakítása, meglévők korszerűsítésére” jogcímre beérkezett pályázatok, melyeknek a térség fenntartható turisztikai fejlődésének elősegítése, minőségi rekreációs szolgáltatások és lehetőségek biztosítása a célja. Korszerű, a kor követelményeinek megfelelő térségi, vidéki vendégfogadók jöttek létre, az igényeknek megfelelő minőségi szolgáltatás kínálatának bővülésével.

A helyi termékek előállítására és a jövedelemszerző képesség növelése intézkedés a helyi termék előállítás, csomagolás, forgalmazás (pl. agro-, öko-, biopiac, stb) marketing és PR vonatkozások, minőségigazítás (pl. védjegy, logó, stb.) intézkedésnél is lett nyertes kérelem. A beérkezett pályázat a gépi-technikai eszközfejlesztési támogatások biztosítását célozza.

UMVP IV-es tengelye – Leader:

Helyi közösségek összekovácsolása, humán erőforrás-fejlesztés, integrált térségi marketing célkitűzéseken belül a bemutatóhelyek kialakítása, fejlesztése intézkedésen belül a „tájház, művészeti emlékház, bemutató múzeum kialakítása, rekonstrukciója, kiállítási tárgyak felújítása jogcímben 6 db nyertes pályázat érkezett. A “mezőgazdasági állatfajok bemutatóhelyeinek kialakítására érkezett kérelmekkel a turisztikai vonzerőt növelő helyi-térségi, kulturális, néprajzi, természeti értékek bemutatási megismerési lehetőségek bővülnek.

Bor-, gasztronómiai-, kulturális-, zenei-, művészeti-, sport- és egyéb rendezvények, programok, fesztiválok, Vidéki rendezvények, programok, fesztiválok megvalósítása célterületen belül a térség 30 településéről érkezett pályázat, melyből 25 nyertes, mellyel a színes, turisztikai szempontból jól értékesíthető rendezvénykínálati spektrum tartós kialakulása, programokra épülő célzott vendégforgalom növekedése volt a cél.

Helyi termékek előállítására és a jövedelemszerző képesség növelése célkitűzésen belül a kiegészítő jövedelemforrást biztosító tevékenységek eszközinfrastruktúra fejlesztése, korszerűsítése, alapján kiírt infoterminal rendszerkiépítése célterületre 2 kérelem érkezett. Sikeres pályázatok eredményeképpen a térségben több település közterületére 9 db terminál kerül kihelyezésre mely a helyi lakosoknak és az ide látogató turistáknak nyújt sokrétű információt.

2.4 A Helyi vidékfejlesztési stratégia felülvizsgálatának indokoltsága

A 2007-2008-as HVS megalkotása óta eltelt időszakban történt változások indokolják a stratégia felülvizsgálatát. A világgazdaságban történt változások a térség gazdasági és társadalmi életét is nagymértékben befolyásolták. Felül kell vizsgálni a HVS-ben megfogalmazott prioritásokat. Össze kell foglalni az eddig elért eredményeket. Az új

kihívásokra kell a választ megadni, különös tekintettel a gazdasági válság következményeinek enyhítésére. Az új kormányzati stratégiával összhangban nagy hangsúlyt kell fektetni a gazdaságfejlesztésre, ezen belül is a mikrovállalkozások fejlesztésére, a munkahelyek teremtésére, munkahelyek megtartására.

2.5 SWOT elemzés

Célszerűnek tartjuk a Térség és a térségben működő LEADER közösség fejlesztésére irányuló stratégiai SWOT (GYELV) elemzés alkalmazását. Az itt feltüntetett elemzés belső tényezői (strengths-weaknesses) kiemelten a LEADER fejlesztési megközelítéseit tükrözik, míg az elemzés külső tényezői (opportunities-threats) a LEADER közösség által képviselt Térségre, mint olyanra vonatkoznak és így közvetetten érintik az erre alapozott stratégiát.

Erősségek	Gyengeségek
<p>A Térség</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ fekvése kiváló, frekvenciája magas, megfelelő közúthálózattal és autópálya és repterműködési lehetőséggel (Sármellék) közelséggel, megfelelő vonalas infrastruktúrával bír, közösségeinek együttműködése erős. ▪ erős és sokrétű gazdasági, társadalmi, kulturális adottságokkal, fejlődési lehetőségekkel rendelkezik. ▪ egyedi az adott természeti, táj- és kulturális értékek, erőforrások (pl. ásványvíz), a falusi közösségek, a sokoldalú Urbán területek által. A terület nagy hányadán törvények biztosítják (Balaton törvény, Balaton Felvidéki Nemzeti Park előírásai) a természeti táji egységek hosszú távú fennmaradását. ▪ jelentős számú mikro- és kisvállalkozással rendelkezik, a kisvállalkozások működése fejlett. ▪ mentes a szennyező üzemektől, gyáraktól. ▪ gazdag tudás, ismeretség és gazdag hagyomány-tárral, akkretidált 	<p>A Térség</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ nem rendelkezik átfogó és összetartó erejű fejlődési koncepcióval. ▪ településeinek belső és összekötő úthálózata korszerűtlen, szennyvíz- és csatornahálózat kiépítettsége nem teljes, kerékpárút hálózata kiépítetlen (a Balaton partot leszámítva). Közvetlenül érintő autópálya nincsen, sem főközlekedési út és fő vasútvonal. A Sármelléki repülőtér bezárásra került, újrainyitása bizonytalan. ▪ folyamatos forráshiányban szenved, a felelős befektetők ösztönzése elégségtelen, a számukra optimális gazdasági és humán erőforrási keretfeltételek biztosítása nehézséget jelent. A rövid-távú/életű, gyors ütemű befektetések dominálnak, a kis- és középvállalkozók erősítése még nem elégséges, a közép- és nagyvállalatok száma minimális. ▪ háttértelepüléseinek élők munkanélkülisége viszonylag magas, dominál a turizmussal összefüggő szolgáltatásokhoz kapcsolódó (sokszor szezonális) tevékenység. Az ár-teljesítés

<p>hagyomány dús oktatási intézményekkel, internet- és kommunikációs lehetőségekkel, aktív és kreatív társadalmi résztvevőkkel, feltárt és rögzített kulturális és társadalmi értékekkel rendelkezik.</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ széleskörű közszolgáltató és szociális rendszert működtet (egészségügyi, szociális, oktatási, művelődési). Az általános és középiskolák száma jelentős, Keszthelyen Egyetem található (Pannon Egyetem Georgikon Kara). ▪ magas turisztikai öntudattal és számos turisztikai és marketing lehetőséggel él és rendelkezik, vannak gazdasági tartalékai, valamint számos komponensének működése megoldott. Egyes területeken növekedik az anyagi visszaforgatás mértéke. ▪ magas turisztikai öntudattal rendelkezik, a marketingtevékenység részben kimondottan erős, így az outreach is. Léteznek innovatív ötletek és megközelítések. Fürdő-, vízi sport-, vitorlás-, kerékpáros-, kiránduló-, lovas-, öko-, bor-, stb. turizmus létezik és fejleszhető. ▪ Balaton parti településein pozitív a migrációs tendencia és általánosan fejlett a civil aktivitás. 	<p>viszony nem mindenütt kiegyensúlyozott.</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ igény alatti bölcsődei férőhelyekkel rendelkezik, a falvak előregedési tendenciája növekvő. Több településen hiányoznak a közösségi terek. ▪ útjai gyorsabban amortizálódnak az átmenő forgalom nyomán. ▪ munkaerő piaci igényei és a nyújtott képzések közötti összhang sok szinten hiányzik. ▪ Önkormányzatainak gazdasági helyzete romlik. ▪ Területén végzett mezőgazdasági művelés alacsonyán gépesített, sok helyen fejlesztésre szorul.
<p>Lehetőségek</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Átfogó fenntartható vidékfejlesztési koncepció kidolgozása, megvalósítása, turizmussal kapcsolatos események térségbeli összehangolása ▪ Partnerkapcsolatok erősítése ▪ Természeti adottságok sokoldalúsága, gazdagsága: Balaton, Kis-Balaton, Zala folyó, vizes élőhelyek, Keszthelyi –hegység 	<p>Fenyegetések</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Folyamatosan növekvő kommunikációs kihívások korszerű megválaszolásának elmulasztása ▪ Országos imázs vesztesége elégséges koordináció és koncepció hiányában ▪ Természeti adottságok elégtelen kihasználása ▪ Természetes erőforrások és értékek érték-és minőségvesztése, zöldfelületek

erdőségei, túra utak, tanösvények. A fejlesztéseknél a környezetvédelmi szempont korlátot jelenthet (nem okvetlenül veszély), de újszerű kitörési lehetőségeket is.

- Szőlő és bortermelés évszázados hagyományára épülő szőlő és gyümölcsstermeléshez kötődő feldolgozóipar fejlesztése
- Közút és vasút, valamint kerékpárutak további fejlesztése
- Több szektorbeli munkahelyteremtés, ezzel kapcsolatban a képzettségi szint emelése
- Egészségügyi és szociális ellátórendszer további fejlesztése
- Települések népességmegtartásának erősítése (szolgáltatások bővítésével, vállalkozások betelepítésének ösztönzésével)
- Fly Balaton melletti ipari park fejlesztése
- Alternatív és megújuló energiafelhasználásra irányuló fejlesztések bővítése, turizmust szolgáló infrastruktúrafejlesztés
- Gazdag a turisztikai vonzerőkínálat nyújtása, folyamatos szálláshelyfejlesztés
- Megőrzött építészeti, kulturális örökség számos településen, Hagyományok megőrzése, ápolása, Keszthely kiemelt kulturális helyzete
- Gazdag szabadtéri programkínálat (színházi előadások, bornapok, motoros találkozók, folklór rendezvények, falunapok stb.)

és természet közeli területek csökkenése

- A Balaton-felvidéki Nemzeti Park és a Natura 2000 területek korlátozásainak előnytelen kihatása a lehetséges fejlődésre, az intézmények és hivatalok működésének minőségi csökkenése
- Gazdasági kényszerek növekedése (makro környezet), ezáltal veszélyeztetése a természeti és kulturális adottságoknak, gazdasági válság okozta visszaesés, stagnálás a a gazdasági „több lábbon állás” megvalósítása helyett
- Általános tökehiány a háttértelepüléseken, ezek szűk körű kínálata
- Szakmai területek politikai áthatottsága miatti esélyvesztések
- Turizmus visszaesése (pl. a környezetterhelés, -szennyezés miatt)
- Képzett, fiatal munkaerő elvándorlása ,
- Kedvezőtlen demográfiai folyamatok, az előregedés nyomán a települési intézmények fenntarthatóságának nehezülése
- Egységes, egyhangú turisztikai kínálat, mely nem az igényekhez igazodik, a marketing sok téren való fejletlensége, kevés magas igényeket kielégítő szállás és vendéglátóhely, rövid szezon, kihasználatlan borutak, további kiaknázatlan turisztikai potenciál
- Külföldi vendégek csökkenő száma, idegenforgalmi bevétel csökkenés
- Vendégforgalom által okozott környezetterhelés növekedése, a minőségileg kedvezőtlen tömegetturizmus káros hatásai
- Szakmai összefogás gyengülése és hiánya

<ul style="list-style-type: none"> ▪ A térség turisztikai elismertsége bel- és külföldön ▪ 4 Turisztikai Desztináció Menedzsment szervezet, ezek fejlesztése, koordinálása ▪ Turisztikai szezon megnyújtása, illetve nem szezonhoz kötött turizmus (pl. konferenciaturizmus) fejlesztése 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ A szolgáltatások ára és minősége közötti összhang hiánya
---	--

Kiértékelés, következtetések és levezetett stratégia:

Térségünk fejlesztését akkor látjuk biztosítottnak, ha egyrésztől megvalósulhat a gazdaság stabilizálása és fejlesztése, a környezet minőségének megőrzése, fontosságának társadalmi tudatosítása, az itt élők és dolgozók életminőségének biztosítása, sőt javítása. A gyenge pontokat erősítjük, az erős pontokra támaszkodni kívánunk, mind működésünkben, mind fejlesztési elképzeléseinkkel. A társadalmi résztvevő csoportok (vállalkozók, civil szervezetek, önkormányzatok, intézmények) egymás közti kapcsolatát erősítve olyan konstrukciókban gondolkodunk, melyek a térségbeli értékekre épülve korszerű, bevált megoldásokat is figyelembe vesznek.

Stratégiai javaslatunk a korábbi évekre épül és 2011-től a következőképpen fogalmazódik meg: **Egészséges gazdaság – természet közeli környezet – életminőség az itt élők és dolgozók számára.** Megvalósításánál kiemelt hangsúlyt fektetünk a munkahelyteremtésre, mint kulcstényezőre.

3. A Helyi Vidékfejlesztési stratégia

3.1 A Helyi Vidékfejlesztési Stratégia jövőképe

Cél, a vidéken élők életminőségének javítása, az itt gazdálkodók, vállalkozók esélyeinek, a jólét alapjainak megteremtése új, fenntartható jövedelemszerzési lehetőségek teremtése, a munkalehetőségek körülményeinek javítása, munkahelyteremtés, munkahelyek megőrzése a vidéki térségekben. Az együttműködési készség növelése és a helyi társadalom szervezethez való csatlakozásának javítása, életképes vidéki közösségek kialakítása, illetve támogatása. A célok elérése érdekében kiemelten a gazdaságfejlesztés, a humán erőforrások fejlesztése, a környezetvédelem, a környezetbarát energiamegoldások és a turizmus terén szorgalmazzuk és támogatunk fejlesztéseket.

A gazdaságfejlesztési prioritás részletezése között szerepel az innovatív, tudásalapú gazdaság megteremtése; a kis és középvállalkozások jövedelemtermelő képességének erősítése; a regionális klaszterek szerepének növelése a régió gazdaságában; a regionális és helyi befektetés-ösztönzés, telephelyi infrastruktúrák fejlesztése; a gazdaság fejlesztését szolgáló humán erőforrás fejlesztés eszközzrendszerének fejlesztése és a regionális információs társadalom kiteljesítése, új munkahelyek teremtése, a régiók megtartása.

A humán erőforrás fejlesztés prioritásához kapcsolódik a foglalkoztathatóság javítása; az alkalmazkodóképesség javítása; a minőségi oktatás, s az ahhoz kapcsolódó infrastruktúrafejlesztés; az emberi erőforrás fejlesztés a kutatás és innováció területén; az

egészségmegőrzés erősítése és a kulturális infrastruktúra fejlesztés a közösségfejlesztés szolgálatában.

A környezetvédelem fejlesztés prioritása a térség hazai és nemzetközi természetvédelemben tapasztalható elismertségén alapul. A természeti, táji adottságok, a terület környezethasznosítási sérülékenysége, a Balaton parti üdülőövezeti sávján kívül, elsősorban a természet közeli, a falusi, kerékpáros, kulturális, horgász, vadászturizmus fejlesztésére adnak lehetőséget. A természeti adottságok vonatkozásában a turisztikai erőforrást nem csak a Balaton, hanem a természeti táji értékek összessége biztosítja.

Az energia fejlesztés prioritása a megújuló energiaforrások széles körű alkalmazása a cél. A felhasználási lehetőségek minél szélesebb körű feltérképezése és alkalmazása a térségben. Energetikai képzések az alternatív energia alkalmazási lehetőségeinek a megismerésére.

A turizmus prioritáshoz kapcsolt célok kulturális és örökségturizmus, a tájegységi ökoturisztikai (aktív) programok fejlesztése, kereskedelmi szálláshelyek és szolgáltatásaik és minőségi fejlesztése, a szezonális csökkentése és turisztikai menedzsment rendszer fejlesztése a tematikus utak és a területi alapú együttműködések menedzseléshez, értékesítéséhez.

3.2 A Helyi Vidékfejlesztési Stratégia kapcsolódása a térség szükségleteihez

Táji és épített környezet védelme, rehabilitációja, fenntartása

A közösség a Balaton-felvidéki Nemzeti Park területén található, emiatt kiemelt fontosságú a természetvédelmi területek megóvása. Itt még nagy arányban maradtak fenn természetes, természet közeli területek, „hagyományosan” művelt tájak, melyek növényzete, állatvilága sokkal gazdagabb, mint amilyenek az ország más vidékein találhatóak. Ez a természeti kincs megfelelő turisztikai vonzerőként is értelmezhető.

A térség települései jelenleg csak részben tükrözik vissza olyan külső arculatot, amely a vendégforgalom növelése, akár a települések helyi lakossága számára kívánatos lenne, miközben az arculatfejlesztések lehetőségei kínálják magukat. A térség települései számos kiemelkedő jelentőségű épített kulturális, vallási és művészeti örökségi hellyel, kegyeleti parkkal, történelmi, háborús hősi emlékhellyel, vallástörténeti szempontból is jelenős építménnyel rendelkeznek. Ezek az örökség- és látványturizmus szempontjából optimális feltételeknek megfelelően, de a pénzühiány miatt nem megfelelően gondozottak, ezáltal a településkép évről évre romlik. faluközpontok, közösségi szolgáltató házak működnek, melyek esélyegyenlőségi szempontok szerint sem megfelelőek, elhanyagoltak, továbbá diszharmonikusan illeszkednek a településképbe.

Helyi közösségek összekovácsolása, humán erőforrás-fejlesztés, integrált térségi marketing

A Leader közösség akcióterületén megtalálható közösségi funkciókat betöltő épületek, olyan meglévő helyi védelem alatt álló ingatlanok, melyek infrastruktúrájának számottevő része elavult, nem felel meg a kor követelményeinek, és nem teljesülnek a hátrányos helyzetűekkel kapcsolatos esélyegyenlőségi elvek követelményei sem. Ezen épületek jelentős része korszerűsítésre, átalakításra, fejlesztésre szorul, elmarad a kor követelményeitől.

A térség hagyományokra épülő, közösségi rendezvények százainak nyújt otthont a turisztikai év egészében, beleértve a téli, valamint az idegenforgalmi főszezon elő és utószezon időszakát is. Szőlő, bortermeléshez kapcsolódó Orbán-, Vince-, Márton napi rendezvények, Kéknyelű virágzás ünnep, szüreti mulatságok, bornapok, fesztiválok, hegyi búcsúk, a Balatonhoz, élő vizekhez kapcsolódó rendezvények, és az egyes települések egyedi ünnepei, "Élő-Betlehem", gasztronómiai rendezvények, közösségi programok zajlanak. Az akciócsoport települései külön-külön is rendelkeznek testvér-települési nemzetközi kapcsolatokkal, melyek elsősorban kulturális együttműködésben nyilvánulnak meg.

A vidéki életmódhoz kapcsolódó lehetőségek fejlesztése

A helyi gazdaság jövedelemtermelő képessége részben a turizmus ágazat adottságihoz, vonzerőihöz kötődik. A Tapolcai-, Káli medence, a Zalai dombhátak és Zalavölgye települései kiemelkedően kedvező lehetőségeket kínálnak az aktív-, és ökoturizmus iránt érdeklődők számára. Sajnos azonban ezek a lehetőségek háttér infrastruktúra hiányában nincsenek teljes körűen kihasználva.

A térség tradicionális bortermelő helyekkel (Badacsonyi-, Balatonfelvidéki-, Balatonmelléke borvidék), gasztronómiai értékekkel (halápi lángos, sáskai rétes, tördemici kocsonya, tóti tócsi, badacsonyi halászlé, szántói sonka), a külföldi és belföldi idegenforgalom szempontjából jól kiaknázható falusi turisztikai lehetőségekkel rendelkezik, melyeknek az alap infrastruktúrája hiányos. Nemzetközi kapcsolatok vannak kialakulóban.

A térség rendelkezik minőségi vendégfogadásra is alkalmas, vagy alkalmassá tehető vidéki vendégfogadóval, panzióval, szálláshellyel, amelyek további fejlesztések alapjainak tekinthetők. A magán szálláshelyek egy része felújításra, korszerűsítésre szorul. Kiemelhető a Tapolcai-, Káli medence, a Zalai dombhátak, Zalavölgye több települése. Fejlesztések hiányában ezeknek a magán szálláshelyeknek a versenyképessége nem biztosítható, nem jelenthetnek kitörési pontot a helyiek számára, nem biztosíthatnak segítséget a helyi-, térségi turizmus, mint gazdasági húzóágazat irányában.

Helyi termékek előállításának és a jövedelemszerző képesség növelése

A térség turisztikai kínálata széles skálán mozog, szinten minden településen található természeti, épített vagy kulturális látnivaló. Az ehhez kapcsolódó ajándék és emléktárgypiac szegényes. A térség jelenleg kiaknázatlan lehetőséggel rendelkezik a helyben előállított termékek kismesterségekre épülő üzemszerű feldolgozása, értékesítése területén. Helyi östermelőkkel összefogva falusi turizmust fellendítő hatást gyakorolhat az akciócsoport területén tervezett feldolgozó üzem, illetve a helyben előállított biotermékek értékesítésének megoldása.

Az akciócsoport nem rendelkezik önálló védjeggyel illetve logóval, melyek a minőségirányítás szempontjából jelentőséggel bírnak.

A térség településeinek vállalkozásai jelenleg nem kellő mélységben kiaknázott lehetőséggel rendelkeznek a helyi termékek előállítására és forgalmazására területén, amivel párhuzamban értékesítési célú reklámozás vonatkozásában is jelentős lemaradásban vannak.

A térség mezőgazdasági vállalkozásai a tájfenntartó jellegű célozzák, miközben az állat- és a termelési-értékesítési célú növényállományt a versenyképesség fenntartása érdekében lehetőségek maximumára állítják be. A nagyüzemi intenzív termelés hatására a hagyományos tájra jellemző kertészeti kultúrák a területről szinte teljesen eltűntek.

3.3 A helyi Vidékfejlesztési Stratégia fő célkitűzései

Fő fejlesztési prioritás

1. Táj és épített környezet védelme, rehabilitációja, fenntartása
2. Helyi gazdaság, vállalkozások erősítése (munkahelynövelés, megtartás). Helyi közösségek vállalkozások erősítése humánerőforrás-fejlesztés, integrált térségi marketing
3. A vidéki életmódhoz kapcsolódó lehetőségek fejlesztése
4. Helyi termékek előállításának és a jövedelemszerző képesség növelése

1. Célkitűzés: Táj és épített környezet védelme, rehabilitációja, fenntartása. A táji elemek védelme, valamint a fenntartható fejlődés érdekében végrehajtandó beavatkozásokkal, megvalósul a táji elemek védelme, állapotuk javítása. Szükséges a térség jelentős védett kultúrtörténeti emlékhelyeinek, vallási épületeinek, múzeumainak külső-belső felújítása, rekonstrukciója, ezek új funkciókkal való ellátása, valamint az elhagyott épületek

hasznosítása, a helyi erőforrások használata turisztikai célokra is. Az egyes beruházásokhoz kapcsolódó tervek, tanulmányok készítése. Az épített örökségek védelmének, megújításának, funkcióbővítésének a megvalósulásakor nemcsak az idegenforgalom lendül fel, hanem az itt élők közérzete is javul. Növekszik a foglalkoztatottság, emelkedik az életszínvonal, erősödnek a nemzetközi kapcsolatok. A célkitűzésekhez sorolt intézkedések ezek megvalósítását célozzák meg.

Fejlesztési intézkedések:

1/1 Az épített örökségek védelme, megújítása, funkcióbővítése - örökségturizmus, látványturizmus

1/2 Közösségi terek kialakítása, korszerűsítése, funkciókkal, programokkal megtöltése

1/3 A táji elemek védelme, fenntartása, alternatív energia bevezetése, alkalmazása stb.

1/4 Faluszépités virágosítás, fásítás, zöldterület növelése

2. Célkitűzés: Helyi gazdaság, vállalkozások erősítése (munkahelynövelés, megtartás). Helyi közösségek vállalkozások erősítése humánerőforrás-fejlesztés, integrált térségi marketing. Versenyképesség növelése. A gazdasági válság miatt megváltozott körülményekhez való alkalmazkodás lehetőségének biztosítása. A tájházak felújítása, honismereti gyűjtemények fenntartása, tanösvények, szőlőtermesztéssel, borászattal, kapcsolatos bemutató helyek kialakítása révén fokozódna az idegenforgalom, több munkahely létesülne, kiegyensúlyozottabbá válna a foglalkoztatottság. A többféle érdeklődésű emberek teljes körű tájékoztatása, igényeinek kielégítése válik lehetővé. A helyi néprajzi és régészeti hagyományokkal, a természeti értékekkel kapcsolatos kulturális és szabadidős helyek, néprajzi gyűjtemények bemutatásának javul a hatékonysága, az itt élők és az ide látogatók helyi kötődése erősödik, létszámuk növekszik, a szezon meghosszabbodik, ezáltal éves szinten csökken a munkanélküliségi ráta, továbbá a lakosság megélhetése javulna. A célkitűzéshez sorolt intézkedések ezek megvalósítását célozzák meg.

2/1 Oktatás, képzés, együttműködés (szakma specifikus, szabadidő eltöltésével kapcsolatos stb.)

2/2 Közösségi terek infrastrukturális és technikai hátterének biztosítása közbiztonsági szolgáltatások.

2/3 Bemutatóhelyek kialakítása, fejlesztése

2/4 Hagyományokra épülő közösségmegújítás, közösségi programok, marketing, nemzetközi együttműködések

3. Célkitűzés: a vidéki életmódhoz kapcsolódó lehetőségek fejlesztése. Az öko és aktív turizmus felébresztésével és fellendítésével nő a vendégéjszakák, illetve a munkalehetőségek száma, ezáltal növekszik a térségi bevétel. Továbbá javul az életszínvonal és az egészség a szelídturizmus igénybevételével. A helyi étel-és italspecialitások népszerűsítésével, borút fogadó állomások kialakításával, bővítésével, korszerűsítésével a falusi turizmus fellendül. A bor és gasztronómia, illetve falusi turizmus fellendülésével a minőségi szolgáltatások iránti kereslet növekedése várható. A turisztikai bevételek növekedésével javul az életszínvonal és a megélhetés, továbbá csökken a munkanélküliségi ráta. A települési fejlesztések támogatása annak érdekében, hogy minél teljesebb és minél szélesebb kört megérintő adminisztratív szolgáltatásokat tudjanak nyújtani. A kereskedelmi szolgáltatók közül azokat kell támogatni, amelyek innovatív ötletekkel és megfelelő pénzügyi háttérrel kívánják fejleszteni. Az információs kapuk létrehozásával növekszik a térségbe látogatók információval való ellátottsága, jobban megismerik a látnivalókat, a helyi szokásokat, megvásárolhatják a helyi termékeket, és olyan szolgáltatásokhoz jutnak hozzá, amelyek révén kellemesebb élménnyel

térnek haza. A célkitűzéshez rendelt intézkedések az öko- és az aktív turizmus fellendítését, a helyi termékek és a szolgáltatások fejlesztését célozzák.

3/1 Tájékoztató kiadványok és információs hálózatok létrehozása

3/2 Bor- és gasztronómia, falusi turizmus (borúti állomáshelyek kialakítása, korszerűsítése, helyi étel- és italspecialitások stb.)

3/3 Ökoturizmus és aktív turizmus (kerékpár, lovas-, bakancsos-, vízi turizmus, stb.) Kiegészítés feltételeinek és fenntartásának biztosítása

3/4 Vidéki vendégfogadás, szálláshelyek bővítése, minőségi szolgáltatások biztosítása

3/5 A térségre jellemző ajándék- és emléktárgyak tervezése, készítése

4. Célkitűzés: helyi termékek előállításának és a jövedelemszerző képesség növelése. Az őstermelők, a feldolgozásban és az értékesítésben érdekelt vállalkozások közötti együttműködési összhang elősegítése, támogatása, helyi termékeket feldolgozó üzemek létesítése, helyben előállított termékek értékesítési feltételeinek kialakítása, helyi erőforrások hasznosítása. A helyi termékek piacra juttatásának eredménye, hogy több mezőgazdasági és feldolgozóipari munkahely jön létre, javulnak a turisztikai adatok, emelkedik az életszínvonal. A logo és védjegy elterjedése segíti a térség ismertségét-minőséget garantálva ezzel. Helyi termelésű borok palackozása (kivéve a védett bor), hústermelés, kemenceépítés és a közösség területén helyi terméket árusító mozgó üzlet a várható eredmény. A célkitűzéshez rendelt intézkedések a helyi termékek értékesítésének és ismertségének fejlesztését célozzák:

4/1 Helyi termék előállítás, csomagolás, forgalmazás marketing és PR vonatkozások, minőségigazítás (pl. védjegy, logó, stb.)

4/2 Gazdaságfejlesztés, beleértve a kismesterségekre alapuló kézművesség felélesztése, tervek, tanulmányok, konferenciák (speciális gépek biztosítása, szakképzések kiterjesztése stb.)

4/3 Tájjellegű környezetgazdálkodás, mezőgazdasági tevékenység diverzifikálása